

Regeringens proposition

1997/98:131

Lagändringar med anledning av flyttning av viss verksamhet vid Riksförsäkringsverket till Söderhamn, m.m.

Prop.
1997/98:131

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 1998

Göran Persson

Maj-Inger Klingvall
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås nödvändiga författningsändringar med anledning av att verksamheten vid Riksförsäkringsverkets yrkesskadeenhet överförs till Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa. Ändringarna föreslås genomföras genom en särskild lag.

Vidare föreslås två ändringar i lagen om allmän försäkring, vilka avser rättelse av fel som har uppkommit vid tidigare ändringar.

Den lag som rör flyttningen av verksamheten vid Riksförsäkringsverkets yrkesskadeenhet föreslås träda i kraft den 1 oktober 1998. Ändringarna i lagen om allmän försäkring föreslås träda i kraft den 1 juli 1998.

1 Förslag till riksdagsbeslut	3
2 Lagförslag	3
2.1 Förslag till lag om handläggningen av ärenden om yrkesskadeförsäkring m.m.....	3
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	4
3 Ärendet och dess beredning	7
4 Lagändringar med anledning av flyttning av viss verksamhet vid Riksförsäkringsverket till Söderhamn	7
5 Rättelser i lagen (1962:381) om allmän försäkring	9
6 Författningskommentar	10
6.1 Förslaget till lag om handläggning av ärenden om yrkesskadeförsäkring m.m.....	10
6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	11
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 1998.....	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1997/98:131

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om handläggningen av ärenden om yrkesskadeförsäkring m.m.
2. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om handläggningen av ärenden om yrkesskadeförsäkring m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Ärenden som skall handläggas av Riksförsäkringsverket enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd samt enligt därtill anslutande, övergångsvis gällande äldre författningar om ersättning vid personskada, skall i stället handläggas av Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa. Vad som i lagar och andra författningar är föreskrivet om Riksförsäkringsverket skall i fråga om handläggningen av sådana ärenden gälla Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa.

2 § Bestämmelserna i 1 § gäller inte ärenden som omfattas av förordnande enligt den upphävda lagen (1973:60) om handläggning av vissa ärenden enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1998.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 1997/98:131

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 4 § och 15 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap. 4 §²

En försäkrad förälder har rätt till *vårdbidrag* för barn som inte fyllt sexton år om

a) barnet på grund av sjukdom, utvecklingsstörning eller annat funktionshinder är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader, eller

b) det på grund av barnets sjukdom eller funktionshinder uppkommer merkostnader.

Har föräldern flera funktionshindrade barn som inte fyllt sexton år grundas bedömningen av rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt merkostnadernas omfattning.

Vårdbidrag utges allt efter tillsyns- och vårdbehovets omfattning och merkostnadernas storlek såsom hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån utgör, utom i fall som avses i *fjärde* stycket, 250 procent av basbeloppet och partiell förmån tillämplig andel därav. Vårdbidrag som utges med beaktande enbart av merkostnader får bestämmas till 62,5 procent av basbeloppet om merkostnaderna uppgår till minst detta belopp eller till 36 procent av basbeloppet om merkostnaderna uppgår till minst detta belopp.

Vårdbidrag utges allt efter tillsyns- och vårdbehovets omfattning och merkostnadernas storlek såsom hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån utgör, utom i fall som avses i *femte* stycket, 250 procent av basbeloppet och partiell förmån tillämplig andel därav. Vårdbidrag som utges med beaktande enbart av merkostnader får bestämmas till 62,5 procent av basbeloppet om merkostnaderna uppgår till minst detta belopp eller till 36 procent av basbeloppet om merkostnaderna uppgår till minst detta belopp.

Av vårdbidrag som utges med beaktande av såväl tillsyns- och vårdbehovets omfattning som merkostnadernas storlek kan en viss angiven del bestämmas som ersättning för merkostnader. Denna ersättning bestäms till följande procent av basbeloppet:

18 % om merkostnaderna uppgår till 18 men inte 36 % av basbeloppet;

36 % om merkostnaderna uppgår till 36 men inte 53 %;

53 % om merkostnaderna uppgår till 53 men inte 69 %;

69 % om merkostnaderna uppgår till 69 % eller däröver.

Om behovet av särskild tillsyn   Om behovet av särskild tillsyn

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1997:1314.

och vård för ett barn grundar rätt till hel förmån utan att merkostnader beaktas och merkostnaderna uppgår till minst 18 procent av basbeloppet, skall beloppet av hel förmån enligt *andra* stycket höjas med merkostnadsersättning som, allt efter merkostnadernas storlek, bestäms till 18, 36, 53 eller 69 procent av basbeloppet med tillämpning av *tredje* stycket.

och vård för ett barn grundar rätt till hel förmån utan att merkostnader beaktas och merkostnaderna uppgår till minst 18 procent av basbeloppet, skall beloppet av hel förmån enligt *tredje* stycket höjas med merkostnadsersättning som, allt efter merkostnadernas storlek, bestäms till 18, 36, 53 eller 69 procent av basbeloppet med tillämpning av *fyärde* stycket.

Vårdbidraget kan begränsas till viss tid. Behovet av bidrag skall omprövas minst vartannat år, om det inte finns skäl för omprövning med längre mellanrum.

Om föräldern tillfälligt är förhindrad att vårda barnet utgår vårdbidrag under sådant avbrott som varar högst sex månader. Föreligger särskilda skäl kan vårdbidrag utgå även under ett avbrott som varar ytterligare högst sex månader.

15 kap.

1 §³

Om en försäkrad är svensk medborgare och född under något av åren 1896–1914, skall vid tillämpning av 12 kap. 2 § första stycket talet trettio utbytas mot talet tjugo.

Om en försäkrad är svensk medborgare och född under något av åren 1896–1914, skall vid tillämpning av 12 kap. 2 § första stycket talet trettio utbytas mot talet tjugo. *Bestämmelserna i 12 kap. 2 § andra stycket i styckets lydelse före den 1 januari 1998 skall inte tillämpas i fråga om en sådan försäkrad.*

Om en försäkrad är svensk medborgare och född under något av åren 1915–1923, skall vid tillämpning av 12 kap. 2 § första stycket och 12 kap. 2 § andra stycket i styckets lydelse före den 1 januari 1998 talet trettio utbytas mot talet tjugo ökat med ett för varje år som den försäkrade är född senare än år 1914. Dessutom skall för varje år, som den försäkrade är född senare än år 1914, en ökning som anges i 12 kap. 2 § andra stycket i styckets lydelse före den 1 januari 1998 ske med en

³ Senaste lydelse 1997:1040.

tiondel av det antal år, för vilket den försäkrade till följd av underlåten Prop. 1997/98:131
avgiftsbetalning inte tillgodoräknats pensionspoäng.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998. Den nya lydelsen skall tillämpas även för tid från och med den 1 januari 1998.

Riksdagen har beslutat att Hälsinge flygfottilj, F 15, i Söderhamn läggs ned (prop. 1996/97:4, bet. 1996/97:FöU1, rskr. 1996/97:109). Med hänsyn till den särskilda sysselsättningssituationen i Söderhamns kommun har regeringen redovisat sin avsikt att lokalisera 350 statliga arbetstillfällena till Söderhamn. Arbetet med att genomföra etableringen till Söderhamn har letts av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet, under ledning av en statssekreterare i Närings- och handelsdepartementet. Den 6 februari 1997 redovisade regeringen sitt ställningstagande till vilka verksamheter som skall etableras i Söderhamn. Därvid framgick att yrkesskadeenheten och viss IT-verksamhet vid Riksförsäkringsverket skall etableras i Söderhamn. Genom beslut den 3 april 1997 gav regeringen Riksförsäkringsverket i uppdrag att utarbeta en genomförandeplan för etableringen. I beslutet angavs att yrkesskadeenheten organisatoriskt skall tillhöra Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa. Frågan om nödvändiga författningsändringar med anledning av bytet av huvudman för verksamheten har beretts i Regeringskansliet i samråd med Riksförsäkringsverket och övriga berörda myndigheter.

Vid ändringar i lagen (1962:381) om allmän försäkring under år 1997 har uppstått två fel av redaktionell karaktär, som bör rättas.

4 Lagändringar med anledning av flyttning av viss verksamhet vid Riksförsäkringsverket till Söderhamn

Bakgrund

Mot bakgrund av att riksdagen beslutat att Hälsinge flygfottilj, F 15, i Söderhamn läggs ned har regeringen redovisat sin avsikt att lokalisera 350 statliga arbetstillfällena till Söderhamn. Som en del i lokaliseringen av nya arbetstillfällena i Söderhamns kommun har regeringen redovisat sin avsikt att yrkesskadeenheten och viss IT-verksamhet vid Riksförsäkringsverket etableras i Söderhamn.

Regeringen beslutade den 3 april 1997 att uppdra åt Riksförsäkringsverket att inkomma med en genomförandeplan vad avser verkets etableringar i Söderhamns kommun. Därvid framgick att yrkesskadeenheten organisatoriskt avses tillhöra Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa. Riksförsäkringsverket redovisade uppdraget den 30 maj 1997. Regeringen beslutade den 20 december 1997 att till Riksförsäkringsverket och Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa utge ersättning för engångsvisa merkostnader.

Den 1 september 1997 etablerades i Söderhamn en grupp inom Riksförsäkringsverket som rör viss del av IT-verksamheten. IT-verksamheten i Söderhamn är för närvarande inriktad på att säkerställa datordriften i samband med millennieskiftet.

I enlighet med regeringens beslut och Riksförsäkringsverkets genomförandeplan skall verksamheten vid Riksförsäkringsverkets yrkesska-

deenheter etableras i Söderhamns kommun den 1 oktober 1998, under huvudmannaskap av Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa. Den aktuella verksamheten handhas enligt bestämmelser i olika lagar av Riksförsäkringsverket. Överflyttningen från Riksförsäkringsverket till Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa kräver därför beslut av riksdagen.

Den allmänna försäkringen med anslutande socialförsäkringar och bidrag handhas av Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna. Verkets roll är numera renodlat den att vara central förvaltningsmyndighet, i princip utan annan befattning med enskilda ärenden än som förekommer inom ramen för tillsyn och processföring i förvaltningsdomstol. Enligt den nu gällande lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, som trädde i kraft den 1 juli 1977, sker också all handläggning av ärenden hos de allmänna försäkringskassorna. Enligt alla tidigare lagar på detta område, däremot, företrädde det allmänna av Riksförsäkringsverket även i vad gäller ärendehandläggningen. På grund av detta – i förening med den långa omsättningstid som följer med denna typ av ärenden – handlägger verkets yrkesskadeenhet ännu ett inte obetydligt antal ärenden enligt olika författningar som är upphävda sedan länge men som fortfarande gäller i fråga om skador som inträffat under deras giltighetstid.

Lagändringar

Regeringens förslag: Genom en särskild lag ändras gällande reglering om handläggningen av ärenden enligt den upphävda lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring m.fl. författningar som tillämpas i verksamheten vid Riksförsäkringsverkets yrkesskadeenhet, så att ärendehandläggningen flyttas från Riksförsäkringsverket till Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa.

Skälen för regeringens förslag: Sammanlagt ett fyrtiotal författningar, de flesta upphävda men fortfarande gällande i fråga om skador som inträffat under författningens giltighetstid, berör ärendehandläggningen vid Riksförsäkringsverkets yrkesskadeenhet. De viktigaste nämns i övergångsbestämmelserna till de centrala nu gällande lagarna på området, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd. Andra omfattas av övergångsbestämmelser till annan lagstiftning och några är inte formellt upphävda men gäller till följd av sitt innehåll bara äldre skador. Inte alla författningar tar någon ställning i frågan om vilket organ som handlägger ärendena.

Följande i Svensk författningssamling intagna författningar är aktuella i dag, därför att de är gällande i sig eller därför att de innehåller gällande övergångsbestämmelser som vidmakthåller äldre bestämmelser.

Lag (1943:182) med särskilda bestämmelser om försäkring för olycksfall i arbete av vissa tjänstepliktiga m.m.

Kungl. Maj:ts förordning (1943:183) om ersättning i vissa fall i anledning av kroppsskada, ådragen under fullgörande av tjänsteplikt

Lag (1955:469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m.m.

Förordning (1955:470) angående omreglering av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av olycksfall i arbete m.m.

Lag (1962:303) om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m.m.

Lag (1967:919) om värdesäkring av yrkesskadelivräntor m.m.

Förordning (1967:920) om värdesäkring av yrkesskadelivräntor, som utgår av statsmedel, m.m.

Lag (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Lag (1977:265) om statligt personskadeskydd

Lag (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada

Lag (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän

Lag (1977:274) om upphävande av vissa författningar om handläggning av ärenden angående yrkesskadeförsäkring

Lag (1982:328) om upphävande av vissa äldre författningar i anslutning till en allmän genomgång av Svensk författningssamling

Förordning (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd

Förordning (1982:330) om upphävande av vissa äldre författningar i anslutning till en allmän genomgång av Svensk författningssamling

Med hänsyn till antalet berörda författningar ter det sig lämpligast att genomföra en förändring i fråga om handläggande organ genom en särskild lag.

I och med överflyttningen av handläggningen från Riksförsäkringsverket i Stockholm till Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa kommer också prövningen i första instans av överklaganden av beslut i ärendena att flyttas från Länsrätten i Stockholms län till Länsrätten i Gävleborgs län. Detta följer automatiskt av huvudregeln i 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Någon anledning att genom ett särskilt undantag styra målen till Länsrätten i Stockholms län föreligger inte. På samma sätt kommer Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) att bli den enskildes motpart i mål där den enskilde har överklagat.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 oktober 1998. Ingen övergångsbestämmelse föreslås. Alla ej avslutade ärenden hos Riksförsäkringsverket skall därför överlämnas vid ikraftträdandet och alla beslut skall därefter fattas av Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa.

5 Rättelser i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Regeringens förslag: Två fel i lagen om allmän försäkring rättas.

Skälen för regeringens förslag: Vid två ändringar i lagen om allmän försäkring (AFL) med ikraftträdande den 1 januari 1998 har uppkommit fel av redigeringskaraktär. I 9 kap. 4 § AFL om vårdbidrag har gjorts ändringar varvid bl.a. ett nytt andra stycke har tillkommit, utan att detta har beaktats när det gäller de hänvisningar mellan stycken som paragra-

fen innehåller (SFS 1997:1314). Rättelse behöver därför göras så att hänvisningar till respektive andra, tredje och fjärde stycket ändras till att gälla tredje, fjärde och femte stycket.

Vid ändringar i 15 kap. 1 § AFL, som innehåller vissa särskilda bestämmelser om tilläggspension, har meningen ”Beträffande en sådan försäkrad tillämpas inte bestämmelserna i 12 kap. 2 § andra stycket” (första stycket andra meningen) upphävts som en följdändring till att 12 kap. 2 § andra stycket upphävts (prop. 1997/98:33 s. 49, bet. 1997/98:SkU9, rskr. 1997/98:71). Bestämmelsen i 12 kap. 2 § andra stycket har emellertid upphävts med övergångsbestämmelsen att stycket fortfarande skall tillämpas såvitt avser år före 1998 för vilka den försäkrade till följd av underlåten avgiftsbetalning inte tillgodoförts pensionspoäng. Den upphävda bestämmelsen i förutvarande 15 kap. 1 § första stycket andra meningen behövs därför fortfarande för dessa övergångsfall. Den får numera formuleras om med hänsyn till att det lagrum vartill hänvisas har upphävts vid utgången av år 1997.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om handläggning av ärenden om yrkesskadeförsäkring m.m.

1 §

De ärenden som direkt utpekats genom hänvisningen i paragrafen är ärenden enligt de upphävda författningar vilka har givits fortsatt giltighet övergångsvis genom övergångsbestämmelser till de centrala lagarna på området, lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd. Genom dessa övergångsbestämmelser vidmakthålls också tidigare övergångsbestämmelser och upphävda författningar i flera tidigare led. Härutöver omfattar paragrafen olika anslutande författningar om ersättning vid personskada. Också dessa är i de flesta fall upphävda men alltså gällande övergångsvis, enligt övergångsbestämmelser på skilda håll. I några fall förekommer det att en sådan författning inte är formellt upphävd, men den är då ändå till följd av sitt innehåll bara tillämplig på övergångsfall. Dessa inte närmare angivna anslutande författningar rör dels särskilda verksamheter, såsom författningar om krigsskadeersättning till sjömän, dels närmare bestämmelser om olika ersättningar.

I fråga om dessa ärenden skall vad som föreskrivs i lagar och andra författningar om Riksförsäkringsverket i stället gälla Gävleborgs läns allmänna försäkringskassa, under förutsättning att föreskrifterna gäller ärendehandläggningen. Författningsbestämmelser som avser Riksförsäkringsverkets uppgifter som central förvaltningsmyndighet berörs inte även om de skulle ha anknytning till dessa ärenden.

2 §

Undantag görs för ärenden som omfattas av förordnande enligt den upphävda men övergångsvis gällande lagen (1973:60) om handläggning av vissa ärenden angående ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring m.m. Dessa ärenden skall oförändrat handläggas av alla försäkringskassor.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

9 kap.

4 §

Genom ändringen anpassas paragrafens tre hänvisningar mellan stycken till införandet av ett nytt andra stycke som skedde genom lagen (1997:1314) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

15 kap.

1 §

Ändringen återställer undantaget från bestämmelsen i 12 kap. 2 § andra stycket, för de fall för vilka den bestämmelsen ännu gäller enligt övergångsbestämmelsen till lagen (1997:485) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 1998

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Johansson, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Östros

Föredragande: statsrådet Klingvall

Regeringen beslutar proposition Lagändringar med anledning av flyttning av viss verksamhet vid Riksförsäkringsverket till Söderhamn, m.m.